

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

124. Honores defuncto Riccio habiti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

decumanæ medio milliari, ante annos triginta nobilitati ceceptum in
genti palatio à potenti Eunuchò, perfectumque tùm, cum pedem Ric-
cius in Sinas intulit, cuius possessioni à Deo seruabatur; solet enim
illa semivirum nequissima natio cum iocante fortuna in Semiregno en-
ferint, æternate nomen in fabricis quod in filiis non possunt, opelque
immentas in ædificia conferre in quibus viui putrescant delitiis; mor-
tui tumultentur. Exciderat gratia Eunuchus, & in pædore, sicque
damnatorum, hac solum propitia sed valdè ancipiti iuuabat loco
quod Regi ex memoria excidisset: sed is amicorum confidentia delulsi,
quocumque cætera casus ferret, libertatem sibi vt minimum pollice-
batur saluam: qui vt palatium etiam seruaret, artem commentum est
quâ templi titulo, cultuque subornatum caduco iuri & fisco subduce-
ret, sed oculator Eunuchò fisco negauit per leges templum priuati
competere; & si competeret, vt cui præter vnum nullus esset Bon-
zcius habitator, censi ad Regem deuoluitum. Situm erat ameno &
salubri loco, pedes in longum quinquaginta supra octingentos, ce-
tum septuaginta in latum tendebatur, partem ædificia occupabant, par-
tem horti, murus solidus omnia claudebat. Distinguebant ædes tres,
prima seruilis familiæ, duas alias longis porticibus cingebant ca-
bicula quadraginta; transuersa aula, palatij latitudine diuidebat, &
hanc aulam in templum transformate Eunuchus contenderat. Exibat
in hortos porticus, voluptarios & cultos, horum ferè in medio py-
ramides quatuor, totidem surgebant stylobatis, claudébantque co-
pressos totidem, (Sinas quoque funestos) cupressi sepulchrum Euno-
cho destinatum, Riccio donatum, ex quo vtriuque muri excurrebant
duo, qui sepulturæ nostrorum idoneum spatium opportunè præsta-
bant, desinebantque in sacellum, de Europæ architectonica ab his ce-
structum. Hoc delictatum Eunuchi suburbanum, Octobris eiusdem vo-
deuicesimo, anno seculi decimo nobis concessum est & iuridicis tabe-
lis, ab auctoritatis publicæ procuratoribus traditum pulso quem illic
Eunuchus ad simulandum templum statuerat Bonzio. Accurrit Bon-
zcius lamentabundus in carcerem, gesta Eunuchò narrat, quem alio
pridem defossam cauo nostri esse in viuis nescierant, haudquaquam
alias data optione locum illum lectari, qui totam cum illo inimicari
nobis rabiem Eunuchorum: & verò ex illis, qui erat Regi gratiosissi-
mus, minacibus literis, Præfectum vrbis obiurgauit; sed eiusmodi re-
sponso, ingentis vir animi eius superbiam domuit, vt imprudens re-
ueniam rogaret, sibi que potius sollicitus fieret quam Collegæ suo
possessione exturbato: aliter apud Reginam ratus omnia se posse, alle-
turusque sibi palatium, quod illi è carcere donabat possessor, inob-
illud nobis eriperet, querimonias muliebres apud eam deponit: ce-
ternis vilibus templum magnificum proici; triginta propè numme-
rum millibus sterisse illius fabricam; stragem impiam Deorum Exter-
nos in eo edituros; hæc & similia desenti, contra quod sibi animo
finxerat.

114.
Honores de-
functo Ric-
cio habiti.

finxerat. Esto, inquit Regina, triplo etiam steterit quam numeras id templum; quantillum id est ad Regis munificentiam; non decet te Regis animum ex tuo; & Regem ex te aestimare quicumque porro sint peregrini quos ais, edico tibi, si Rex agrè ferre vos inaudierit quod tibi dedit, & scelestum illum esse superstitem, mandaturum illud ut is occidatur, sic illi sepulchrum euincetis quod commertum est, non quod eius malo reperitis; quo Reginae prudenti monito feceris illius meticolosissimæ tumultus sanè metuendus omninò concidit: illorum cetera die quodam palatium ingressa, in aulam subierat; cum ex ea vnus de genibus maximo idolo quod altari medio infidebat suprema verba dixit, auguratúsque est illi meliora quam quæ à Patribus non dubitabat eò factum iri. Ab hoc multum diuersus alius, coram vultu irato constitit, & Ticam ait, (idoli erat nomen) corpulenta ex stercore, & luto massa! nec ego te adoro, nec tibi quicquid acciderit, dolo; valentem scilicet te probasti Deum, in propugnanda suo domino hac villa quam idcirco tuam effecerat ut hanc ei seruares; te quidem si eius non tangebatur cura; mouere debui: tui dedecoris, & exitij metus: abi sis in rem malam quæ certò te manet si villa domino pereat, aptè in manus incidisti tuo dignas stupore, nec tua ista te iuuerit membrorum & oris horrenda moles, nisi ut fortibus malleis ad ictus latiores præbeas spatia, & dispulueratum commodiùs in fluuium spargatis. Secuti hunc cæteri, suam quisque in os conuictum idolo iecit. Petrus autem quidam pariter Eunuchi, onerantur pugnis, & calcibus, Pantoiam & Christianum iuuenem ibidem repertos necaturi omninò si ferrum in promptu habuissent; quod Mandarinos, & nobiles grauius commouit, & rei vitæ periculo crimen vrbis Præfecto erant luituri nisi oblitissent nostrorum intercessionem, quas & Christiana decebat charitas, & necessaria cautio proritandi scelestos semiueros, maleati sunt tamen ea pœna quæ abundè à Patrum iniuria, reliquorum audaciam exterreret, pœnæque addita seuerissimi edicti promulgatio quæ securam illic nostrorum habitationi tutelam præstaret.

Possessione libera potiti Patres, Octob. 25. templum aggressi sunt ab idolorum colluue purgare, ut Deo sacratum, Riccium Dei seruum suo gremio conderet. Sedebat in vasto, & rubicundo altari (qui sacrorum est color) Deus Ticam, nos rectè Plutonem dixerimus, cum solus sit etiam Sinis Inferorum Deus, & præsit subterraneis thesauris; Dei corpus immane; materia signinum cretaceum; aurei encanthes rectorium; habitus sedentis; maiestas potiùs monstruosa quam venerabilis, & quò fœdior hoc terribilior; corona capitis, non qualis Sinarum sed externorum Regum vtpotè idoli peregrini; dextra sceptrum tenebat, circum minores quatuor Plutones ex eadem & creta, & crete: aulæ duo extrema, mensæ totidem ornabant; extabant ex iis vtrobique Reges quinque, & ipsi de gente inferorum. Oscianorum Sacerdotum variis fabulis illusi parietes, quas illi pro veris vniuersi affirmant.

128,
Inf-orum
penæ
quo modo
Sinas ad sce-
lera incendunt.

affirmant, & vendunt; magna pars falsas norunt, damnatorum tormenta, eæ referebant horrore vario deformata. Suum erat cuique, criminum generi tribunal, suus iudex, sui coram in compede, & cetera rei, actor nemo; præter obiectum iudici speculum, in quo singulorum legebat scelera, & grauitati scelerum condignas prænuñciabat pœnas. Turba dæmonum præfens terribili specie, quales etiam pinguis, ad iuuandam sensu intelligentiam, raptabant ad sua quosque supplicia, feruentes ollas; frigentes sartagine lectos subiectis lignibus candentes; canum morsus insaturabiles; secandis ferris corporibus & comminuendis ossibus molestrinas: suo animæ minus fontes pro tribunali sistebantur, ab aliis seiuncto, & addicebantur felium, vermium, animalium denique scædis corporibus animandis; aut si hominum, cæcis, claudis, mendicis, membrorum vlu captis. Quis tam horrificis tot malorum figuris non existimaret stratum iri peccanti licentiam, & impotentes potentum libidines? at enim hæc tuos Bonzios mystagogus Dæmon haudquaquam docuisset, nisi mox eadem detorturus in postremam Sinarum perniciem: nullo æque Sinæ in omne flagitium lubrico præcipientes ruunt, vt hac imagine multiplicem pœnatum. Singulis enim Dei nomen adscriptum legebatur, pœnam quem erat pœna illius arbitrium; legebatur ad hoc quorones in opem vocari deberet ad veniam; emungebantur larga in Bonzios stipe, lacinorosissimi homines, erogata stipis, inuocati idoli, & Bonziorum spondentium stulta fiducia, pœnatum securi, quantumuis habenas in scelera omnia laxarent, nam & hoc etiam affixa programinata indicabant, præcúmque numerum quibus esset placandum idolum; & idem emblemata varia significabant non obscure, vt libra ingens, cuius in lance homo nequissimus, depreSSIONE lance alterius in excelsum tollebatur quod precum suarum huic lanci imposuisset pondus. Flumen aqua ignitis rapidum fontes animas voluens, sed iunctum argenteo & aureo pontibus, (piæ simbolo liberalitatis) quibus in Elyfios transibant ductoribus Bonziis alacres, qui Decorum præferrent, quos coluissent insignia. Rupes flammis ardens intestinus; eius fauces liporum, & tygidum septæ custodia, qui terrantes egressum reorum animas, intro retraderent; nihilo secius confidens, & interritus Bonzios eorum vnã, prehensam brachio foras trahens, retrahentibus nequequam vnguim, & vncorum remulco dæmonibus. Quis ergo Bonzios non veneraretur, & largis muneribus demeteri sibi non anteneret, qui summum in inferos haberent imperium? id enim gens fraudulentissima Bonziorum volebat intelligi, & hoc fuce non tantum plebeos, sed primores etiam ludebat. Ad liberandum hoc, Angiæ stabulum, ab ea quam dixi contaminatissimi cultus inquinazione, nostri famulos adhibent, & Christianos aliquot iuuenes, altaria subruunt, ligneas statuas prostantes, & quæ latebant in penetralibus incendunt; luteas diligenti anatome scrutantur, sua in iis aliquid bona sorte gemmarum

aurive